

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

ACTA PAEDAGOGICA VOLYNIENSES

Випуск 4

Видавничий дім
«Гельветика»
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Вітюк Валентина Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна – *головний редактор*

Семенов Олександр Сергійович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Кузава Ірина Борисівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Гудима Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, керівник навчально-методичного відділу, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

Онопрієнко Оксана Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко, Інститут педагогіки НАПН України, Україна

Рібцун Юлія Валентинівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу логопедії, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Україна

Алієва Нармін Абульфазівна, доктор філологічних наук, доцент, головний науковий співробітник, Інститут мовознавства імені І. Насімі Національної академії наук Азербайджану, Азербайджан

Ахмадов Гумеїр, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри підготовки науково-педагогічних кадрів, Інститут освіти Азербайджанської Республіки, Азербайджан

Букова Алена, доктор філософії, Інститут фізичного виховання та спорту, Університет імені Павла Йозефа Шафарика в Кошице, Словаччина

Хояк Малгожата, доктор, співробітник Інституту педагогіки, факультету педагогіки та психології, координатор групи із взаємодії з зовнішнім середовищем факультету педагогіки та психології, завідувач науково-дослідної лабораторії нейроосвіти Міждисциплінарної дослідної групи «NeuroEduLab», Університет Марі Кюрі-Склодовської, Республіка Польща

Журнал ухвалено до друку Вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
27 серпня 2026 р., № 12

Науковий журнал «Acta Paedagogica Volynienses»
zareєстровано Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення
№ 1834 від 21.12.2023 року.

Ідентифікатор медіа: R30-02328

Суб'єкт у сфері друкованих медіа: Волинський національний університет імені Лесі Українки
(просп. Волі, 13, м. Луцьк, 43025, post@vnu.edu.ua, тел. +38 (0332) 72-01-23).

Періодичність: 6 разів на рік.

Мови видання: українська, англійська, німецька, польська, іспанська, французька, болгарська.

«Acta Paedagogica Volynienses» включено до Переліку наукових фахових видань України
категорії Б у кластері розвиток людського капіталу, соціальні науки та журналістика
(спеціальності А1 – Освітні науки, А2 – Дошкільна освіта, А3 – Початкова освіта, А6 – Спеціальна освіта) відповідно до Наказу МОН України No 928 від 11.06.2026 (додаток 12).

Офіційний сайт видання: www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN 2786-4693 (Print)

ISSN 2786-4707 (Online)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2026

УДК 373.3:159.955:81

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2026.4.25>**Олена ШЕРШНЬОВА**

асистент кафедри початкової і спеціальної освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, вул. Запорізького козацтва, 6, м. Запоріжжя, Україна, 69097
ORCID: 0009-0007-4809-6792

Бібліографічний опис статті: Шершньова, О. (2026). Розвиток критичного мислення дітей молодшого шкільного віку через мовленнєву діяльність. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 182–188, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.4.25>

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧЕРЕЗ МОВЛЕННЄВУ ДІЯЛЬНІСТЬ

У статті досліджено особливості розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку через мовленнєву діяльність в умовах сучасної початкової освіти. Обґрунтовано актуальність проблеми формування критичного мислення як однієї з ключових компетентностей, визначених Концепцією Нової української школи та Державним стандартом початкової освіти. Наголошено, що розвиток критичного мислення сприяє становленню особистості, здатної аналізувати інформацію, аргументовано висловлювати власну позицію, приймати обґрунтовані рішення, здійснювати самооцінку та ефективно взаємодіяти в освітньому середовищі.

Проаналізовано наукові підходи до трактування понять «критичне мислення» та «мовленнєва діяльність», визначено їх взаємозв'язок у процесі навчання молодших школярів. Встановлено, що мовленнєва діяльність виступає важливим засобом розвитку мисленнєвих операцій, оскільки забезпечує активне сприймання, осмислення, інтерпретацію та оцінювання інформації. Розкрито потенціал основних видів мовленнєвої діяльності – слухання, говоріння, читання та письма – у формуванні в учнів умінь аналізувати факти, порівнювати різні точки зору, висувати припущення, аргументувати власні судження, робити висновки та рефлексувати результати власної діяльності.

Особливу увагу приділено ефективним педагогічним подходам і методам, що забезпечують розвиток критичного мислення через мовленнєву взаємодію. Охарактеризовано можливості використання проблемних запитань, навчального діалогу, дискусій, інтерактивних технологій, роботи з текстами різних типів, творчих мовленнєвих завдань, проєктної діяльності та рефлексивних вправ. Підкреслено, що створення освітнього середовища, у якому учні мають можливість вільно висловлювати власні думки, аргументувати їх і критично оцінювати інформацію, є необхідною умовою розвитку критичного мислення.

Зроблено висновок, що систематична організація мовленнєвої діяльності на засадах компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів сприяє формуванню в молодших школярів критичного мислення, комунікативної компетентності, самостійності, творчості та готовності до навчання впродовж життя. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованих підходів і методичних рекомендацій учителями початкової школи для підвищення ефективності освітнього процесу.

Ключові слова: критичне мислення, мовленнєва діяльність, молодший шкільний вік, початкова освіта, Нова українська школа, комунікативна компетентність, розвиток мовлення, інтерактивні методи навчання, компетентнісний підхід.

Olena SHERSHNOVA

Assistant at the Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Zaporizkoho Kozatstva str., 6, Zaporizhzhia, Ukraine, 69097

ORCID: 0009-0007-4809-6792

To cite this article: Shershnova, O. (2026). Rozvytok krytychnoho myslennia ditei molodshoho shkilnoho viku cherez movlennievu diialnist [Developing critical thinking in primary school children through speech activity]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 182–188, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.4.25>

DEVELOPING CRITICAL THINKING IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN THROUGH SPEECH ACTIVITY

The article examines the development of critical thinking in primary school-aged children through speech-based activities within the context of modern primary education. It substantiates the importance of fostering critical thinking

as a key competence defined by the "New Ukrainian School" concept and the State Standard of Primary Education. The study emphasizes that developing critical thinking contributes to the formation of an individual capable of analyzing information, articulating a reasoned position, making informed decisions, engaging in self-assessment, and interacting effectively within the educational environment.

The study analyzes scientific approaches to defining the concepts of «critical thinking» and «speech activity» and establishes their interrelationship in the process of teaching primary school students. It is determined that speech activity serves as a vital means of developing cognitive operations, as it facilitates the active perception, comprehension, interpretation, and evaluation of information. The study highlights the potential of the primary forms of speech activity – listening, speaking, reading, and writing – in fostering students' abilities to analyze facts, compare diverse viewpoints, formulate hypotheses, substantiate their own judgments, draw conclusions, and reflect on the outcomes of their work.

Particular attention is paid to effective pedagogical approaches and methods that foster the development of critical thinking through verbal interaction. The potential of using inquiry-based questions, instructional dialogue, discussions, interactive technologies, work with various types of texts, creative speaking tasks, project-based activities, and reflective exercises is outlined. It is emphasized that creating an educational environment where students can freely express their thoughts, substantiate them, and critically evaluate information is a prerequisite for developing critical thinking.

It is concluded that the systematic organization of speech-related activities – grounded in competence-based, activity-oriented, and learner-centered approaches – fosters the development of critical thinking, communicative competence, independence, creativity, and a readiness for lifelong learning among primary school students. The practical significance of the study lies in the potential for primary school teachers to utilize the proposed approaches and methodological recommendations to enhance the effectiveness of the educational process.

Key words: critical thinking, speech activity, primary school age, primary education, New Ukrainian School, communicative competence, speech development, interactive teaching methods, competence-based approach.

Актуальність проблеми. Сучасний етап розвитку освіти характеризується переходом до компетентнісної моделі навчання, що передбачає формування особистості, здатної критично осмислювати інформацію, приймати виважені рішення, аргументовано відстоювати власну позицію та ефективно взаємодіяти з іншими. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку, оскільки саме початкова школа є фундаментальним етапом становлення пізнавальних процесів, мовленнєвих умінь, комунікативної компетентності та навчальної самостійності.

В умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства, цифровізації освітнього простору та постійного зростання обсягів інформації учні мають не лише засвоювати знання, а й навчатися аналізувати, порівнювати, оцінювати достовірність отриманої інформації, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формулювати власні висновки та аргументовано обґрунтовувати їх. Такі вміння становлять основу критичного мислення і є необхідною умовою успішної соціалізації особистості та її готовності до навчання впродовж життя.

Важливу роль у розвитку критичного мислення молодших школярів відіграє мовленнєва діяльність, яка забезпечує не лише засвоєння мовних знань, а й розвиток мисленнєвих операцій, комунікативних умінь, рефлексії та здатності до конструктивного діалогу. У процесі

слухання, говоріння, читання та письма учні навчаються аналізувати зміст повідомлень, інтерпретувати інформацію, зіставляти різні точки зору, ставити запитання, висувати припущення, аргументувати власну думку та оцінювати результати власної діяльності. Саме тому мовленнєва діяльність виступає ефективним засобом формування критичного мислення в молодшому шкільному віці.

Попри значний науковий інтерес до проблем розвитку критичного мислення та мовленнєвої компетентності, питання цілеспрямованого використання мовленнєвої діяльності як засобу розвитку критичного мислення молодших школярів потребує подальшого теоретичного обґрунтування та методичного забезпечення. Це зумовлено необхідністю пошуку ефективних педагогічних технологій, методів і прийомів, які забезпечують активну пізнавальну діяльність учнів, розвиток їхньої самостійності, творчості та здатності до обґрунтованого оцінювання інформації.

Отже, актуальність дослідження визначається суспільною потребою у формуванні критично мислячої особистості, вимогами сучасних нормативних документів у сфері освіти та необхідністю вдосконалення методики розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку через різні види мовленнєвої діяльності в освітньому процесі початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвитку критичного мислення

є одним із пріоритетних напрямів сучасних психолого-педагогічних досліджень, що зумовлено переходом освіти до компетентнісної моделі навчання та необхідністю формування особистості, здатної до самостійного аналізу інформації, обґрунтованого прийняття рішень і продуктивної комунікації. Теоретичні засади критичного мислення розкрито у працях зарубіжних учених, Теоретичні засади критичного мислення розкрито у працях зарубіжних учених, зокрема Джона Дьюї, Роберта Енніса, Діани Халперн, Річарда Пола та Лінди Елдер, які визначають критичне мислення як цілеспрямований, рефлексивний процес аналізу, інтерпретації та оцінювання інформації, необхідний для розв'язання проблем і прийняття обґрунтованих рішень. В українській педагогічній науці проблема розвитку критичного мислення знайшла ґрунтовне висвітлення у працях Олени Пометун, Ігоря Суценка, Тетяни Ремех, Олега Тягла та інших науковців. Їхні дослідження присвячені теоретичному обґрунтуванню сутності критичного мислення, розробленню технологій його формування, визначенню ефективних методів і прийомів навчання, а також упровадженню компетентнісного підходу в освітній процес. Особливу увагу дослідники приділяють використанню інтерактивних методів навчання, проблемно-пошукових завдань, навчального діалогу, рефлексії та співпраці як педагогічних засобів розвитку критичного мислення учнів різних вікових категорій. Вагомий внесок у дослідження розвитку критичного мислення молодших школярів засобами мовно-літературної освіти зробила Марія Петрівна Олійр. У своїх наукових працях дослідниця обґрунтовує, що предмети мовно-літературної освітньої галузі мають значний потенціал для формування критичного мислення учнів початкової школи. Особливу увагу вона приділяє розвитку мовленнєвої творчості як дієвого засобу аналізу, інтерпретації та оцінювання інформації, аргументації власної позиції, а також використанню інтерактивного навчання, групових форм роботи, проблемних завдань і рефлексії. Науковиця доводить, що систематичне залучення молодших школярів до різних видів мовленнєвої діяльності створює умови для розвитку в них умінь критично осмислювати інформацію, формулювати власні судження та приймати обґрунтовані рішення. Науковиця

доводить, що предмети мовно-літературної освітньої галузі мають значний потенціал для формування в учнів умінь аналізувати інформацію, аргументувати власні судження, здійснювати рефлексію та розвивати мовленнєву творчість. Особливу увагу авторка приділяє використанню інтерактивних технологій, творчих завдань, групових форм роботи й навчального діалогу як ефективних засобів розвитку критичного мислення.

Водночас питання розвитку мовленнєвої діяльності молодших школярів активно досліджуються в контексті формування комунікативної компетентності. Зокрема, Іван Олійник розглядає мовленнєву діяльність як основу розвитку комунікативних умінь, підкреслюючи, що процеси слухання, говоріння, читання та письма сприяють не лише мовленнєвому розвитку, а й активізації мисленнєвих операцій, необхідних для осмислення, аналізу та інтерпретації інформації.

Окремі аспекти формування критичного мислення молодших школярів висвітлено також у дослідженнях, присвячених створенню сприятливого освітнього середовища, використанню інтерактивних технологій, STEM-підходів, конструкторів LEGO, цифрових ресурсів та інших інноваційних засобів навчання. Ці праці підтверджують, що розвиток критичного мислення потребує системної організації навчальної діяльності, у якій учень виступає активним суб'єктом пізнання.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, аналіз досліджень засвідчує, що проблема розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку саме через цілісну організацію мовленнєвої діяльності залишається недостатньо розробленою. Потребують подальшого наукового обґрунтування педагогічні умови, методичне забезпечення та система вправ, які забезпечують інтеграцію розвитку мовлення і критичного мислення в освітньому процесі початкової школи. Саме це зумовлює актуальність і визначає напрям запропонованого дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування особливостей розвитку критичного мислення дітей молодшого шкільного віку через мовленнєву діяльність, визначення педагогічного потенціалу різних видів мовленнєвої діяльності у формуванні навичок аналізу, оцінювання,

аргументації та рефлексії, а також окреслення ефективних методів і прийомів організації освітнього процесу, що сприяють розвитку критичного мислення учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Стрімкий розвиток цифрових технологій, інформаційного суспільства, глобалізаційних процесів і медіакommunікації суттєво змінює сучасний освітній простір та вимоги до підготовки особистості. Щодня людина стикається зі значними потоками інформації, що надходить із різноманітних джерел, зокрема цифрових платформ, соціальних мереж, засобів масової інформації та штучного інтелекту. Водночас далеко не вся інформація є достовірною, об'єктивною чи безпечною. Це зумовлює необхідність формування в особистості здатності критично сприймати інформацію, аналізувати її зміст, оцінювати достовірність, виявляти маніпулятивні впливи та приймати обґрунтовані рішення. Саме тому розвиток критичного мислення сьогодні розглядається як одна з ключових умов успішної соціалізації особистості та один із пріоритетних напрямів реформування сучасної освіти (Facione, 2020; Fisher, 2019; OECD, 2023).

Особливої актуальності проблема розвитку критичного мислення набуває в початковій школі. Молодший шкільний вік є сенситивним періодом для розвитку інтелектуальних здібностей, мовлення, пізнавальної активності, рефлексії та становлення особистості (Виготський, 1982; Piaget, 2001). Саме в цей період закладаються основи навчальної діяльності, формується вміння аналізувати явища навколишнього світу, робити висновки, аргументувати власну думку та усвідомлено використовувати набуті знання в різних життєвих ситуаціях. Сучасний молодший школяр функціонує в умовах постійного інформаційного навантаження, взаємодії з цифровими ресурсами, бере участь у безпосередній та віртуальній комунікації, що вимагає не лише швидкого засвоєння нової інформації, а й умінь її критично осмислювати (Колток & Білецька, 2019).

У зв'язку з цим особлива відповідальність покладається на вчителя початкової школи, який має не лише забезпечити засвоєння програмового матеріалу, а й сформувати в учнів уміння самостійно знаходити інформацію, аналізувати різні джерела, перевіряти достовірність фактів,

формулювати власні судження, аргументовано відстоювати свою позицію, вести конструктивний діалог та приймати обґрунтовані рішення. Як зазначають дослідники, саме розвиток критичного мислення є необхідною умовою формування компетентної, відповідальної та соціально активної особистості, здатної ефективно діяти в сучасному інформаційному суспільстві.

Відповідно до Концепції Нової української школи та Державного стандарту початкової освіти критичне мислення визначено одним із наскрізних умінь, що формується під час опанування всіх освітніх галузей (Концепція НУШ, 2016; Державний стандарт початкової освіти, 2018). Компетентнісний підхід передбачає не накопичення знань як самоціль, а розвиток здатності застосовувати їх у нових навчальних і життєвих ситуаціях, аналізувати інформацію, оцінювати альтернативні погляди, працювати в команді, аргументувати власні рішення та здійснювати рефлексію власної діяльності. Такий підхід суттєво змінює роль учителя, який із джерела готових знань перетворюється на організатора навчального діалогу, консультанта та фасилітатора пізнавальної діяльності учнів.

Важливе місце у розвитку критичного мислення належить мовленнєвій діяльності, адже мислення й мовлення становлять єдину психолого-педагогічну систему. Ще Лев Виготський доводив, що мовлення виступає основним інструментом розвитку мислення, формування понять, узагальнення знань і свідомої регуляції діяльності людини. Через слово дитина не лише передає інформацію, а й осмислює навколишню дійсність, аналізує факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, порівнює різні явища, робить висновки та формує власне ставлення до подій (Виготський, 1982). Жан Піаже підкреслював, що розвиток інтелекту відбувається через активну взаємодію дитини з навколишнім середовищем, а мовлення виступає важливим засобом переходу від конкретного до логічного мислення (Piaget, 2001).

Отже, мовленнєва діяльність є не лише засобом комунікації, а й ефективним механізмом розвитку когнітивних процесів. Саме через слухання, говоріння, читання та письмо молодші школярі навчаються аналізувати інформацію, ставити запитання, висувати припущення, порівнювати різні точки зору, добирати докази, оцінювати аргументи, формулювати висновки

та здійснювати рефлексію власної діяльності (Вашуленко, 2022; Савченко, 2020). Таким чином, мовлення виконує комунікативну, пізнавальну, регулятивну та рефлексивну функції.

Науковці визначають критичне мислення як складний багаторівневий процес інтелектуальної діяльності, що охоплює аналіз, синтез, порівняння, оцінювання, інтерпретацію інформації та прийняття обґрунтованих рішень. За визначенням Дайани Халперн, критичне мислення передбачає свідоме використання когнітивних стратегій, які підвищують імовірність отримання правильного результату під час розв'язання проблем. Річарда Пола та Лінди Елдер розглядають його як саморегульований процес аналізу власного мислення, що ґрунтується на логічності, доказовості та рефлексивності. Незважаючи на різноманітність підходів, більшість дослідників погоджується, що критичне мислення формується лише за умови активної пізнавальної діяльності, самостійного пошуку інформації та систематичного виконання проблемних завдань.

Варто наголосити, що критичне мислення не починається з пошуку готових відповідей. Його відправною точкою є усвідомлення проблеми, постановка запитань, аналіз інформації та пошук різних шляхів її розв'язання. Саме проблемність навчання стимулює інтелектуальну активність школярів, формує здатність сумніватися, перевіряти факти, аналізувати докази та аргументовано обстоювати власну думку. Водночас важливим компонентом критичного мислення є відкритість до альтернативних поглядів, уміння вести конструктивний діалог і переосмислювати власні судження під впливом нових аргументів.

Особливі можливості для розвитку критичного мислення створює мовно-літературна освітня галузь. Робота з художніми, науково-популярними, інформаційними та медіатекстами сприяє розвитку аналітичних умінь, мовленнєвої компетентності, читацької грамотності та навичок інтерпретації інформації. Під час аналізу текстів учні навчаються визначати головну думку, відокремлювати факти від суджень, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати поведінку персонажів, порівнювати авторські позиції, формулювати власні висновки та аргументувати їх.

Не менш важливу роль відіграє продуктивна мовленнєва діяльність. Написання творів, есе,

відгуків, листів, створення власних історій, виконання творчих проєктів і дослідницьких завдань активізують мисленнєві процеси, сприяють розвитку уяви, логічності викладу, послідовності суджень і здатності до самоаналізу. Саме в процесі створення власного тексту дитина вчиться структурувати інформацію, добирати аргументи, узагальнювати факти, висловлювати власне ставлення до проблеми та критично оцінювати результати своєї діяльності.

Практика роботи сучасної початкової школи засвідчує, що значна кількість молодших школярів відчуває труднощі під час побудови зв'язного висловлювання, формулювання висновків, аргументації власної думки та творчого використання мовних засобів. Нерідко учні відтворюють готову інформацію без її глибокого осмислення, що свідчить про недостатній рівень сформованості критичного мислення (Колток & Білецька, 2019). Подолання цієї проблеми можливе за умови систематичного використання інтерактивних технологій навчання, організації проблемного навчання, навчального діалогу, дослідницької діяльності та технології розвитку критичного мислення через читання і письмо (RWCT).

Ефективність розвитку критичного мислення значною мірою залежить від добору методів навчання. До найбільш результативних належать методи «Асоціативний кущ», «Мозковий штурм», «Кубування», «Фішбоун», «INSERT», «Шість капелюхів мислення», «Товсті й тонкі запитання», «Прес», «RAFT», «Сенкан», «Щоденник подвійних записів», дискусії, дебати, рольові ігри, створення ментальних карт, проблемне навчання та проєктна діяльність (Crawford et al., 2005; Пометун & Сущенко, 2020). Їх використання забезпечує активну участь школярів у навчальному процесі, стимулює самостійний пошук інформації, розвиває вміння аналізувати, порівнювати, оцінювати, робити висновки та аргументовано висловлювати власну позицію.

Значний потенціал для формування критичного мислення закладено у типових освітніх програмах Нової української школи. Їх зміст побудовано на компетентнісному, інтегрованому та діяльнісному підходах, які передбачають широке використання міжпредметних зв'язків, дослідницької діяльності, навчального діалогу, практико орієнтованих завдань та інтерактивних

методів навчання. Така організація освітнього процесу створює умови для комплексного розвитку мовленнєвих умінь, логічного мислення, творчості та здатності застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

Отже, розвиток критичного мислення дітей молодшого шкільного віку через мовленнєву діяльність є одним із найважливіших завдань сучасної початкової освіти (Пометун, 2018; Державний стандарт початкової освіти, 2018). Саме мовлення забезпечує розвиток інтелектуальних процесів, формує культуру мислення, навички аргументованої комунікації, уміння аналізувати інформацію, робити самостійні висновки та приймати обґрунтовані рішення. Систематичне використання інтерактивних методів навчання, технологій розвитку критичного мислення, роботи з різними видами текстів і творчих мовленнєвих завдань сприяє формуванню компетентної, відповідальної та соціально активної особистості, здатної успішно функціонувати в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, аналіз наукових досліджень засвідчує, що розвиток критичного мислення молодших школярів є одним із пріоритетних напрямів сучасної педагогічної науки та практики. В умовах реформування освіти й зростання інформаційного навантаження формування в учнів умінь аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію набуває особливої актуальності й потребує цілеспрямованої уваги з боку педагогів, методистів і науковців.

Молодший шкільний вік є важливим етапом психічного та особистісного розвитку дитини. Початок систематичного навчання супроводжується зміною її соціального статусу, розширенням кола соціальних взаємодій, опануванням нових видів діяльності та формуванням навчальної мотивації. Такі зміни сприяють інтенсивному розвитку пізнавальних процесів, удосконаленню довільної уваги, пам'яті, мовлення, уяви та мислення.

Особливих змін у цей період зазнає словесно-логічне мислення, яке поступово стає провідним інструментом пізнання та розв'язання навчальних завдань. Саме в молодшому шкільному віці закладаються основи аналізу, порівняння, узагальнення, аргументації та рефлексії, що становлять структурні компоненти критичного мислення. Сенситивність цього вікового періоду створює сприятливі умови для цілеспрямованого формування здатності учнів критично осмислювати інформацію, оцінювати різні точки зору, робити обґрунтовані висновки та застосовувати набуті знання в нових навчальних і життєвих ситуаціях.

Отже, системний розвиток критичного мислення в молодшому шкільному віці має стати невід'ємною складовою освітнього процесу, а мовленнєва діяльність – одним із найефективніших засобів його формування, оскільки саме через активне спілкування, читання, письмо, аналіз і створення власних висловлювань учні набувають досвіду самостійного мислення, аргументованого висловлення власної позиції та свідомого опрацювання інформації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у початковій освіті: теоретико-методичні засади. Київ : Педагогічна думка, 2018. 312 с.
2. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. 400 с.
3. Державний стандарт початкової освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
5. Пометун О. І. Критичне мислення як педагогічний феномен сучасної освіти. Український педагогічний журнал. 2018. № 2. С. 89-98.
6. Пометун О. І., Сущенко І. М. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи : методичний посібник. Київ : Освіта, 2020. 96 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник. Київ : Грамота, 2020. 504 с.
8. Facione P. A. Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. Insight Assessment, 2020. 34 p.
9. Fisher A. Critical Thinking: An Introduction. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2019. 294 p.

10. Paul R., Elder L. The Miniature Guide to Critical Thinking: Concepts and Tools. 8th ed. Foundation for Critical Thinking, 2020. 48 p.
11. UNESCO. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Paris : UNESCO, 2021.
12. Vygotsky L. S. Thought and Language. Revised and expanded edition. Cambridge, MA : MIT Press, 2018.

REFERENCES:

1. Bibik N. M. (2018) *Kompetentnisnyi pidkhid u pochatkovii osviti: teoretyko-metodychni zasady* [Competency-Based Approach in Primary Education: Theoretical and Methodological Foundations]. Kyiv: Pedahohichna Dumka. (in Ukrainian)
2. Vashulenko M. S. (2022) *Metodyka navchannia ukrainskoi movy v pochatkovii shkoli* [Methods of Teaching the Ukrainian Language in Primary School]. Kyiv: Osvita. (in Ukrainian)
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018) *Derzhavnyi standart pochatkovoi osvity* [State Standard of Primary Education]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016) *Kontseptsiiia realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity "Nova ukrainska shkola" na period do 2029 roku* [Concept for Implementing the State Policy on Reforming General Secondary Education "New Ukrainian School" until 2029]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
5. Pometun O. I. (2018) *Krytychne myslennia yak pedahohichniy fenomen suchasnoi osvity* [Critical Thinking as a Pedagogical Phenomenon of Modern Education]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal* [Ukrainian Educational Journal], no. 2, pp. 89–98.
6. Pometun O. I., Sushchenko I. M. (2020) *Posibnyk z rozvytku krytychnoho myslennia uchniv pochatkovoi shkoly* [Guide to Developing Critical Thinking in Primary School Students]. Kyiv: Osvita. (in Ukrainian)
7. Savchenko O. Ya. (2020) *Dydaktyka pochatkovoi osvity* [Didactics of Primary Education]. Kyiv: Hramota. (in Ukrainian)
8. Facione P. A. (2020) *Critical Thinking: What It Is and Why It Counts*. Insight Assessment.
9. Fisher A. (2019) *Critical Thinking: An Introduction*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press.
10. Paul R., Elder L. (2020) *The Miniature Guide to Critical Thinking: Concepts and Tools*. 8th ed. Foundation for Critical Thinking.
11. UNESCO (2021) *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*. Paris: UNESCO.
12. Vygotsky L. S. (2018) *Thought and Language*. Revised and Expanded Edition. Cambridge, MA: MIT Press.

Дата першого надходження статті до видання: 18.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 11.09.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1
ОСВІТНІ НАУКИ

Іван АНДРУЩЕНКО, Володимир ЄГОРОВ, Олексій ОСТАПЧУК, Юрій СІКАН ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ.....	3
Ольга БЕЗКОРОВАЙНА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ.....	10
Alla VITSIUK SIMULATION-BASED CLINICAL SITUATIONS IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES.....	15
Анатолій ДМИТРУК, Марина СМІЛЕВСЬКА ПРОЄКТУВАННЯ ЄДИНОГО ПРОФІЛЮ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ДЛЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ У ТЕХНІЧНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	23
Микола ЄФИМЕНКО, Микола МОГА ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ: ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ КОМУНІКАЦІЙ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ.....	31
Наталія ЗГУРСЬКА АНАЛІЗ ІНТЕГРАТИВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ У МУЗИЧНО-ОСВІТНИХ СИСТЕМАХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	40
Еліна КОЛЯДА, Світлана ШЕЛУДЧЕНКО ЛОГІКО-РИТОРИЧНІ ДЕФОРМАЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОМУНІКАЦІЇ».....	49
Yuliia LEBED TESTING AS A MEANS OF CONTROLLING AND FORMING STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE.....	58
Руслан НЕУПОКОЄВ, Леонід ПОПОВ МЕТОД КАРТОГРАФУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ У ВИКЛАДАННІ СЦЕНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	65
Тетяна ПОТАПЧУК ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА.....	74
Вікторія САВІЦЬКА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ «М'ЯКИХ» НАВИЧОК (SOFT SKILLS) МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	82
Артур СТАНІШОВСЬКИЙ БАГАТОРІВНЕВА СИСТЕМА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ КОРОТКОСТРОКОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	88
Олена ФЕДЮНІНА АНАЛІЗ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ РЕАЛІЗАЦІЇ БАЗОВИХ ЦІННОСТЕЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ФІЛОЛОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	97

РОЗДІЛ 2
ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Ірина ГРЕЧИШКІНА, Ірина ПОНОМАРЬОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У МАТЕМАТИЧНІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	104
Олександра ЄМЧИК ВПЛИВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА НА МАТЕМАТИЧНУ ОСВІТУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	112

Ірина МЕЛЬНИК

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА
ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....117

Лілія ОНОФРІЙЧУК, Наталія МИСЬКОВА

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ЗАСТОСУНКІВ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ’Я
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....124

Світлана СМОЛЮК

АРТТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНІКИ В ТРЕНІНГОВІЙ РОБОТІ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ТА СТРЕСОСТІЙКОСТІ
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....131

РОЗДІЛ 3 ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Світлана БУДНІК

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-КРАЄЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....136

Аліна БУЛАКЕВИЧ

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МОВНО-МОВЛЕННСВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....144

Валентина ВІТЮК

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....153

Оксана ДАНИЛЮК

МОВНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА В ПЕДАГОГІЦІ ПАРТНЕРСТВА
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....162

Лариса КУЛЬБАЧ, Олена ДАЛІБА, Ірина МАЗУР

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ВИХОВАННЯ
ТА ПОДОЛАННЯ ОСВІТНИХ ВТРАТ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ....167

Сергій МАРЧУК, Ірина ЧЕМЕРИС

ІДЕЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ Я.-А. КОМЕНСЬКОГО.....176

Олена ШЕРШНЬОВА

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧЕРЕЗ МОВЛЕННСВУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....182

РОЗДІЛ 4 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

Ольга АНДРОЩУК, Олександр ГОРДІЙКО, Тетяна КУПРІЯНОВА,**Юлія ЛЯШЕНКО-ЛЕБЕДИНСЬКА**

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ РОЗВИТКУ ЗОРОВОГО СПРИЙМАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ.....189

Світлана ГУЛЕВИЧ

АВТОРСЬКИЙ МЕТОД АСОЦІАТИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ОБРАЗІВ ЗАСОБАМИ
ТАКТИЛЬНОЇ КНИГИ ДЛЯ ОСІБ ІЗ НАБУТОЮ ВТРАТОЮ ЗОРУ.....196

Наталія МАТВЕЄВА, Ігор БАЙ

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ТА КОРЕКЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ
У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....202

Ірина САСІНА, Ігор БОБЕНЬ

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЕРЦЕПТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ЗОРОВОГО СПРИЙМАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ.....209

Наталія СУХОВІЄНКО

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «РАННЄ ВТРУЧАННЯ».....218

CONTENTS

SECTION 1

EDUCATION SCIENCES

Ivan ANDRUSHCHENKO, Volodymyr YEHOROV, Oleksii OSTAPCHUK, Yuriy SIKAN INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGY FOR THE FORMATION OF TECHNICAL COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS IN THE CONDITIONS OF MILITARY EDUCATION DIGITALIZATION.....	3
Olha BEZKOROVAINA INTERACTIVE METHODS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING AS A MEANS OF ACTIVATING UNIVERSITY STUDENTS' COGNITIVE ORIENTATION.....	10
Alla VITSIUK SIMULATION-BASED CLINICAL SITUATIONS IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES.....	15
Anatolii DMYTRUK, Maryna SMILEVSKA DESIGNING A UNIFIED LEARNER PROFILE FOR PERSONALIZED LEARNING IN TECHNICAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	23
Mykola YEFYMENKO, Mykola MOGA OPTIMIZATION OF THE PEDAGOGICAL PROCESS IN HIGHER SCHOOL: FEATURES OF MODERN COMMUNICATIONS WITH STUDENTS.....	31
Nataliia ZGHURSKA ANALYSIS OF INTEGRATIVE TRENDS IN MUSIC EDUCATION SYSTEMS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE EUROPEAN UNION COUNTRIES.....	40
Elina KOLIADA, Svitlana SHELUDCHENKO LOGICAL AND RHETORICAL FALLACIES IN POLITICAL DISCOURSE AS AN OBJECT OF STUDY IN THE EDUCATIONAL COURSE "LOGICAL FOUNDATIONS OF COMMUNICATION".....	49
Yuliia LEBED TESTING AS A MEANS OF CONTROLLING AND FORMING STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE.....	58
Ruslan NEUPOKOIEV, Leonid POPOV THE MAPPING METHOD AS AN INSTRUMENT OF PEDAGOGICAL CREATIVITY IN TEACHING STAGE DISCIPLINES.....	65
Tetiana POTAPCHUK PEDAGOGICAL INTERACTION AS A CONDITION FOR DEVELOPING UNIVERSITY STUDENTS' READINESS FOR CONSCIOUS PARENTHOOD.....	74
Viktoria SAVITSKA CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF SOFT SKILLS FORMATION OF FUTURE SPECIALISTS OF SOCIONOMIC PROFILE IN THE CONDITIONS OF EDUCATION DIGITALIZATION.....	82
Artur STANISHOVSKIY MULTI-LEVEL RISK MANAGEMENT SYSTEM FOR A SHORT-TERM EDUCATIONAL PROJECT IN MILITARY-APPLIED TRAINING.....	88
Olena FEDIUNINA ANALYSIS OF THE PRACTICAL EXPERIENCE OF IMPLEMENTING THE FUNDAMENTAL VALUES OF THE EUROPEAN UNION IN THE UKRAINIAN EDUCATIONAL PHILOLOGICAL ENVIRONMENT.....	97

SECTION 2

PRE-SCHOOL EDUCATION

Iryna HRECHYSHKINA, Iryna PONOMAROVA INFORMATION AND DIGITAL TECHNOLOGIES IN MATHEMATICS EDUCATION OF PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL CHILDREN.....	104
Oleksandra YEMCHYK THE INFLUENCE OF INFORMATIZATION OF SOCIETY ON THE MATHEMATICAL EDUCATION OF PRESCHOOL CHILDREN.....	112

Iryna MELNYK

RESEARCH WORK OF APPLICANTS FOR PRESCHOOL EDUCATION
IS AN INTEGRAL PART OF PROFESSIONAL TRAINING.....117

Liliya ONOFRIYCHUK, Nataliia MYSKOVA

USE OF MOBILE APPLICATIONS TO SUPPORT THE MENTAL HEALTH
OF FUTURE TEACHERS OF PRECESSARY EDUCATION INSTITUTION.....124

Svitlana SMOLIUK

ART THERAPY TECHNIQUES AS AN INNOVATIVE PEDAGOGICAL TOOL
FOR ENHANCING CREATIVITY AND STRESS RESILIENCE AMONG PRESCHOOL TEACHERS131

**SECTION 3
PRIMARY EDUCATION**

Svitlana BUDNIK

THEORETICAL FOUNDATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCE
AND LOCAL HISTORY COMPETENCE IN FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS.....136

Alina BULAKEVYCH

IMPLEMENTATION OF TEACHING PRINCIPLES IN THE PROCESS OF DEVELOPING LANGUAGE
AND SPEECH COMPETENCE OF PRIMARY EDUCATION LEARNERS.....144

Valentyna VITIUK

SPECIFICS OF STUDYING LYRICAL WORKS IN PRIMARY SCHOOL.....153

Oksana DANYLIUK

LANGUAGE AND COMMUNICATIVE CULTURE IN THE PARTNERSHIP PEDAGOGY
OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL.....162

Larysa KULBACH, Olena DALIBA, Iryna MAZUR

A STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS
FOR THE UPBRINGING AND REMEDIATION OF EDUCATIONAL LOSSES IN PRESCHOOL
AND PRIMARY SCHOOL-AGE CHILDREN.....167

Serhii MARCHUK, Iryna CHERMERYYS

IDEAS OF CHILDREN'S PHYSICAL EDUCATION
IN THE CREATIVE HERITAGE OF J. A. COMENIUS.....176

Olena SHERSHNOVA

DEVELOPING CRITICAL THINKING IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN THROUGH
SPEECH ACTIVITY.....182

**SECTION 4
SPECIAL EDUCATION**

Olha ANDROSHCHUK, Oleksandr HORDIJKO, Tetiana KUPRIANOVA,

Yuliia LIASHENKO-LEBEDYNSKA

STUDY OF THE DEVELOPMENT OF VISUAL PERCEPTION
IN PRESCHOOL CHILDREN WITH VISUAL IMPAIRMENTS.....189

Svitlana HULEVYCH

AUTHOR'S METHOD OF ASSOCIATIVE RESTORATION OF IMAGES
BY MEANS OF A TACTILE BOOK FOR PEOPLE WITH ACQUIRED VISION LOSS.....196

Nataliia MATVEIEVA, Igor BAI

EDUCATIONAL AND CORRECTIVE POTENTIAL OF SAND THERAPY
IN WORKING WITH CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS.....202

Iryna SASINA, Ihor BOBEN

A FUNCTIONAL-PERCEPTUAL APPROACH TO THE DEVELOPMENT OF VISUAL PERCEPTION
IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN WITH VISUAL IMPAIRMENTS.....209

Nataliia SUKHOVIENKO

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE SPEECH THERAPY TEACHERS
IN THE PROCESS OF STUDYING THE DISCIPLINE "EARLY INTERVENTION".....218

НОТАТКИ

ACTA PAEDAGOGICA VOLYNIENSES

Випуск 4

Коректура • Ірина Миколаївна Чудеснова

Комп'ютерна верстка • Марина Сергіївна Михальченко

Дата розміщення онлайн – 11.09.2026 р. Дата друку – 18.09.2026 р.
Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 26,73. Замов. № 0826/700.
Наклад 300 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.